

SEKTÖREL
DİPLOMASİ
KANALLARI

EĞİTİM DİPLOMASİSİ

Sektörel Diplomasi İnşası

TASAM
TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES
www.tasam.org

STRATEJİK VİZYON BELGESİ

EĞİTİM DİPLOMASİSİ

“Sektörel Diplomasi İnşası”

Diplomasideki yeni yaklaşımlar sonucunda gelişen kültürel diplomasi anlayışı hayatın herhangi bir alanında etkili olan tüm vatandaşları potansiyel birer “büyükelçi”ye dönüştürmüştür. Bunun etkileri pek çok alanda, özellikle de kültürel etkileşim alanında hissedilmektedir. Bu bağlamda bir ülkenin imajına katkı sağlama konusunda en etkin mesleklerden biri, belki de en önemlisi, eğitimidir. Bu durum yurt dışında yabancı dil eğitiminden öğrenci ve öğretim elemanı değişim programlarına kadar eğitimin her alanında geçerlidir.

Uluslararası öğretim ve eğitimin amacı; özellikle yüksek öğrenim alanında kültürler arası etkileşimi artırma yoluyla ülkeler arasındaki iletişimi, anlayışı ve hoşgörüyü geliştirmektir. Farklı kültürler arasındaki etkileşimin artırılması günümüz gençliğini küresel toplum ve ekonomiye hazırlamanın temel koşuludur. Bunun başarılı olması ise eğitim ve öğrenim alanında uluslararası etkileşimli faaliyetler yürütülmesine bağlıdır.

Yeni diplomatik yaklaşımlar; bir ülkede nüfusun büyük çoğunluğunun uluslararası olaylara, kültürel etkinlik ve olgulara nasıl yaklaştığı ile doğrudan ilişkilidir, bir ülkenin dış dünyaya yansıyan imajını belirler. Bu da eğitim alanında işbirliğine gidilmesini kaçınılmaz bir zaruret hâline getirir. Günümüzde pek çok üniversite uluslararası bağlantılara sahip olmayı gittikçe daha fazla önemsemektedir. Yüksek öğretim kurumları arasındaki ilişkiler kültürel ilişkilerin en fazla ilerleyen bölümünü teşkil etmektedir. Akademik bağlantılar ve ortaklıklar bilim ve teknolojiye ilerlemenin vazgeçilmez unsurlarıdır. Bu durum yüksek öğretim politikalarının incelikli bir diplomasi anlayışı ile hazırlanıp uygulanmasını ve özellikle üniversitelerdeki öğretim elemanlarının birer diplomat gibi yetiştirilmelerini zorunlu hâle getirmiştir. Eğitim diplomasisi gereğince uygulandığında ve sert güç unsurlarınca yeterince desteklendiğinde bir ülkenin ulusal güvenliğine, saygınlığına ve ulusal refahına önemli katkılar sağlar.

Öte yandan eğitim, yeni-sömürgecilik uygulamalarının da en önemli araçlarından biridir, sömürgeci bağlantıların sürdürülmesini, yaygınlaştırılmasını ve kalıcı hâle getirilmesini sağlar. Eğitimin güçlü ülkeler lehine ilerleyen bir unsur olmasında kullanılan en temel araçlardan birisi dildir. Gelişmiş Batılı ülkelerden diğer ülkelere giden öğrenciler ev sahibi ülkenin dilini öğrenmek için en küçük bir çabada bulunmazken, Batı’ya giden öğrenciler İngilizceye ek olarak ev sahibi ülkenin dilini de öğrenmek zorunda kalmaktadırlar. Eğitim yardımları konusundaki uygulamalar da işbirliğini geliştirmek yerine Batılı emperyalist davranışların daha da güçlenmesine neden olmaktadır. Bu nedenle özellikle Türkiye ölçeğindeki ülkeler eğitim diplomasisi ile ilgili politikalar belirlerken ve uygularken ilişkilerin dikey değil mümkün olduğunca yatay olmasına özen göstermelidir. Bu amaçla geliştirilen politikaların karşı tarafın eğitim alanındaki birikimine dair yeterli bilgi temeline ve eğitim alanındaki birikimlerinden istifade yolunda samimi bir niyete dayanması gerekir.

Kamu diplomasisinin önemli bileşenlerinden biri olan eğitim diplomasisi amacıyla geliştirilen politikaların dışarıya gönderilen ve dışarıdan davet edilen tüm öğrencilerin dünya standartlarında eğitim almasını ve yeteneklere sahip olmasını, bilimsel birikimin ülkeler arasında aktarılmasını ve karşılıklı ilişkilerin iyileştirilmesini hedef edinmelidir.

Bu noktada diğer ülkelerin kurumsal birikiminden ve bu amaçla kurulmuş bulunan UNESCO, British Council, ASPNet, Erasmus gibi teşkilatların müktesebatından istifade edilmesi, Mevlana gibi programların buna göre gözden geçirilmesi gerekir.

Bu bağlamda **Sivil Global 2015-2023-2053** “Global Sivil Diplomasi İnşası Programı” kapsamında gerçekleştirilecek **Eğitim Diplomasisi Çalışma**’nın uluslararası alanda işbirliği imkânlarının proaktif yaklaşımlarla geliştirilmesinde çok yönlü faydalar ve önemli katkılar sağlayacağını umuyoruz.

Ana Tema

“Sektörel Diplomasi İnşası”

Alt Temalar

Tarihsel Perspektif: Eğitim ve Diplomasi

Diplomaside Yeni Yaklaşımlar ve Eğitim Diplomasisi

İletişim, Ulaşım ve Eğitim Diplomasisi

Devlet Dışı Aktörler, Vakıflar, Sivil Toplum Kuruluşları ve Eğitim Diplomasisi

Duayen Bilim İnsanları ve Eğitim Diplomasisi

Eğitim Fuarları ve Eğitim Diplomasisi

Kurumlar ve Programlar:

- UNESCO

- British Council

- ASPNet

- Erasmus

- Mevlana

Yeni Kurumsal Modeller

Referans Değerler Kurumlar